

Nyhetsbrev Januari 2025

Hur kommer företag och privatpersoner i Dalarna och Gävleborg agera när de läser av hur de folkvalda agerar?

Donald Trump tar USA ur Parisavtalet. Utsläppen av växthusgaser i Sverige fortsätter att öka, visar siffror från Statistiska centralbyrån. Förbränning av diesel från bilkörning är en stor bov. I EU pratas det om en ”klimatpolitisk paus”. Och Sveriges regering signalerar att den tänker trampa på klimatbromsen. Tidöpartierna vill synka Sveriges klimatmål med EU-kraven och alltså låta Bryssel hålla i den gröna taktpinnen. Det står också klart att förslaget om ett skarpt och detaljerat EU-mål för minskade utsläpp till 2040 sannolikt kommer att försenas. Året har inletts med bl. a tillsättandet av nya statliga utredningar och en intensiv debatt om målen för utsläpp från transportsektorn. Frågan blir: Hur kommer företag och privatpersoner i Dalarna och Gävleborg agera i fråga om utsläpp från transporter när de läser av hur de folkvalda agerar?

Välkommen på Medlemsmöte och Årsstämma i Gävle den 28 mars

<https://biodrivmitt.se/evenemang-post/medlemsmote-biodrivmitt-28-mars-i-gavle/>

Andelen laddbara personbilar uppgick till cirka 52 procent av nyregistreringarna under januari

I januari var 28,8% av alla nya bilar eldrivna, mot 35% för helåret 2024. Laddhybriderna stod för 22,7%, också det en nedgång jämfört med 2024. Andelen eldrivna tunga lastbilar var i januari 9%, vilket är högre än helåret 2024 med 6,5%. 8% av nya tunga lastbilar i januari var gasdrivna. Av de nya bussarna var hela 68% eldrivna i januari. Den publika laddinfrastrukturen i Sverige har

under månaden ökat med 642 laddpunkter och nådde under januari 56 349 laddpunkter fördelade på 7 840 laddstationer. - Vår bedömning är att elbilarna kommer att öka och utgöra 40 procent av nyregistreringarna under året, vilket bidrar till lägre utsläpp och minskade drivmedelskostnader för kunderna. Samtidigt krävs det politiska styrmedel för att ytterligare öka andelen elbilar och behålla begagnade elbilar i landet, säger Sofia Linder, chefekonom för Mobility Sweden

https://mobilitysweden.se/statistik/Nyregistreringar_per_manad_1/nyregistreringar-2025/stark-start-pa-aret-for-tidigt-att-dra-slutsatser

<https://www.2030sekretariatet.se/nybilsregistreringar-januari-etanolbilens-dodsdans-elbilsboomen-drojer/>

Rekordlåg biodrivmedelsanvändning 2024

Till följd av den kraftiga sänkningen av reduktionsplikten fr.o.m.1 januari 2024 har andelen hållbara biodrivmedel i vägtrafiken minskat kraftigt. Andelen biodrivmedel är nu på den lägsta nivån sedan 2014. Detta konstaterar Drivkraft Sverige i en rapport, Omställningsbarometern, som presenterades den 20 december. Koldioxidutsläppen från bensin och diesel ökade med 23 procent under de första tio månaderna 2024 jämfört med samma period 2023. Andelen hållbara biodrivmedel uppgick till 12,8 procent, jämfört med 27,2 procent för motsvarande period 2023. Användningen av HVO100 ökade, men uppväger inte den sänkta reduktionsplikten. Andelen rena och höginblandade biodrivmedel ökade från 4,2 till 6,4 procent av drivmedelsleveranserna under perioden januari – september 2024. Höginblandade drivmedel omfattas inte av reduktionsplikten, utan är i stället befriade från koldioxid- och energiskatt.

<https://drivkraftsverige.se/wp-content/uploads/2024/12/DS-2024-Omstillningsbarometer-nr4-dec-final.pdf>

2030-målet för transporter under granskning- och är dött?

Målet för inrikes transporter till 2030 är utformat på ett sätt som innebär att andra sektorer i praktiken knappt behöver minska sina utsläpp till 2030 för att klara målet för ESR-sektorn. Detta minskar omställningstrycket för dessa sektorer, vilket riskerar att leda till suboptimering där transportköpare och resenärer drabbas av högre priser än vad som annars hade varit nödvändigt. Målet bedöms i dag inte kunna nås utan en stor inblandning av dyra biobaserade bränslen till 2030, vilket flyttar fokus från den långsiktiga

omställningen av transportsektorn. Vägtransporter dominerar utsläppen från inrikes transporter och regeringen bedömer att lösningen för att nå hela vägen till i princip noll utsläpp inom transportsektorn främst handlar om omställning av fordonsflottan. *Miljömålsberedningen bör därför också se över det fortsatta behovet av ett etappmål för inrikes transporter till 2030.*

Miljömålsberedningen ska bl.a.

- analysera det fortsatta behovet av ett nationellt sektorsmål för inrikes transporter till 2030 utifrån de överenskommelser som nåtts inom 55procentpaketet, koldioxidkrav för tunga fordon och Sveriges åtaganden enligt ESR och LULUCF,
- analysera hur effektiviteten av styrningen mot de svenska etappmålen till 2030 påverkas av EU:s klimatpaket 55-procentpaketet,
- lämna förslag på hur svenska etappmål till 2030 kan utformas så att de bättre överensstämmer med Sveriges åtaganden inom EU och styreffektivt mot det långsiktiga målet om nettonollutsläpp senast 2045 och negativa utsläpp därefter

Uppdraget enligt dessa tilläggsdirektiv ska redovisas senast den 31 oktober 2025.

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2025/01/dir-20253>

Elektrifieringskollen - Dyrare eller billigare med eldrift? Räkna på ditt eget transportupplägg.

Elektrifieringskollen är framtagen för att ge dig som åkare en snabb bild av om du har råd att elektrifiera eller ej.

<https://www.transportforetagen.se/prioriterade-fragor/elektrifieringskollen/>

Fyrstegsprincipens tillämpning i ett transporteffektivt samhälle

För att transportsektorns klimatmål ska kunna nås på ett hållbart sätt räcker inte energieffektivisering, elektrifiering och biodrivmedel hela vägen. Det krävs också att samhället blir mer transporteffektivt så att biltrafik, lastbilstrafik och flygresande minskar. Utifrån den internationella utblicken och de svenska fallstudierna har projektet landat i rekommendationer för hur den svenska transportplaneringen skulle behöva förändras för att tydligare styra mot ett

transporteffektivt samhälle; bl. a Besluta om ett tydligt nationellt mål om ökad transporteffektivitet

<https://www.trivectortraffic.se/framtidsakrad-samhallsplanering/fyrstegsprincipen-i-ett-transporteffektivt-samhalle/>

Betänkande av Utredningen om elektrifierade transporter

I betänkandet redovisas förslag till ändringar i lagstiftningen inom tre olika områden: utökade möjligheter för kommuner att medge undantag för elektrifierade transporter, utökade möjligheter för samfälligheter att installera laddningsinfrastruktur samt åtgärder för att korta ledtiderna för nätanslutning, i form av energihubbar och kapacitetskartor

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2025/01/sou-202497/>

Sverige bidrar till att uppfylla EU-mål om laddinfrastruktur

Regeringens "Utkast till handlingsprogram enligt AFIR-förordning" (enligt artikel 14 i AFIR) ger en bra överblick av vilka initiativ som pågår för en elektrifiering av transportsektorn. Varje medlemsstat ta fram handlingsprogram för utvecklingen av marknaden för alternativa drivmedel inom transportsektorn och utbyggnaden av tillhörande infrastruktur. Utkast till handlingsprogram enligt AFIR-förordningen finns nu. I det beskrivs marknadsutveckling, planering för att uppfylla EU:s krav samt åtgärder för att uppfylla kraven. Senast den 31 december 2025 ska varje medlemsstat utarbeta sitt slutliga nationella handlingsprogram i lättläst och begriplig form och anmäla det till kommissionen.

<https://www.regeringen.se/contentassets/60cca1979a874d219aab5a8593281929/utkast-till-handlingsprogram-enligt-afir-forordningen.pdf>

Ny utredning- Sjö- och luftfartens omställning ska påskyndas

För att effektivt påskynda sjöfartens och luftfartens omställning behövs både ökad elektrifiering och en bredd av olika nya fossilfria lösningar.

Energimyndigheten ska analysera behovet av stöd för att påskynda omställningen till en fossilfri sjö- och luftfart. Energimyndigheten ska även föreslå hur utformningen av sådana stöd ska se ut. Utsläppsintensiteten från sjöfartens bränslen ska minska med 80 procent fram till år 2050 enligt förordningen FuelEU Maritime. Med förordningen Refuel EU Aviation införs en

kvotplikt för inblandning av hållbara flygbränslen med målet om att nå 70 procents inblandning till år 2050. Flyget deltar sedan år 2012 i EU:s utsläppshandelssystem och sjöfarten fasas just nu in i systemet för att delta fullt ut från år 2026. Uppdraget ska redovisas den 1 februari 2026 till Klimat- och näringslivsdepartementet.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/nytt-uppdrag-till-energimyndigheten-for-att-paskynda-sjo--och-luftfartens-omstallning-till-fossilfrihet/>

https://www.transportnet.se/announcement/view/733448/sjo_och_luftfartens_omstallning_ska_paskyndas

Turistbussar bortses från när Sverige ska nå mål om laddinfrastruktur

Regeringen har beslutat att överlämna ett utkast till handlingsprogram enligt AFIR-förordningen till EU-kommissionen. Handlingsprogrammet visar att Sverige är på god väg att uppfylla flera EU-mål om utbyggnad av publik laddinfrastruktur. När det gäller bussar är frågan mer komplicerad, i handlingsplanen har bara den upphandlande linjetrafiken hanterats, där utvecklingen så här långt varit starkt positiv. Om de menar allvar med behovet av att elektrifiera fordonsflottan även för bussbranschen behövs insatser och stöd för att skapa publik laddinfrastruktur som passar hela busstrafiken, säger Anna Grönlund, Branschchef på Sveriges Bussföretag.

https://www.transportnet.se/announcement/view/736953/turistbussar_bortses_nar_sverige_ska_na_mal_om_laddinfrastruktur

Förnybart för tunga lastbilstransporter -Lathund för upphandlare och transportköpare

Denna lathund som tagits fram av Biofuel är ett stöd för upphandlare och transportköpare av förnybara tunga lastbilstransporter. Här finns checklistor, kunskapsunderlag, exempel på verkliga fall att inspireras av och tips som underlättar omställningen. Det finns stöd att få för den som arbetar med att upphandla tunga lastbilstransporter och har mål om ökad hållbarhet. Att ställa kloka – och utmanande – krav vid upphandlingar är ett kraftfullt verktyg. Det visar inte minst ett antal goda exempel som finns i denna lathund, som ska fungera som ett stöd i omställningsarbetet.<https://biofuelregion.se/wp-content/uploads/2024/04/Lathund-Fornybart-for-Transportkopare.pdf>

Klart det går – tio lysande exempel från årets Transportforum

I takt med att årtalet 2030 kryper allt närmare, blir det alltmer uppenbart att de nationella klimatmålen och EU:s klimatkrav kräver omställning som ger snabb effekt. Årets Transportforum var fullt av sådana exempel – bl. a 1. Snabb omställning av vägtrafiken för minskad klimatpåverkan – så heter IVL:s stora litteraturstudie som Fredrik Holm presenterade, baserad på över 300 forskningsstudier. Bland sånt som kan ge snabb effekt och inte kräver ändrade lagar är att sänka maxhastigheten i stan, stimulera distansarbete och öka bildelningen 8. Transporteffektivt samhälle. Håkan Johansson på Trivector visade upp en internationell genomgång av länder som redan har nationella mål att minska biltrafiken, vilket leder till både tydlig klimatnytta och kraftiga besparingar. Sverige kan nå samma effekt, visar en rad lokala projekt.

<https://www.di.se/hallbart-naringsliv/klart-det-gar-tio-lysande-exempel-fran-arets-transportforum/>

Naturvårdsverkets förslag på regeländringar som möjliggör ett mer effektivt främjande av icke-publik laddinfrastruktur

Remissinstanser lämnar nu sina synpunkter. 2030-sekretariatet menar att stöden för laddinfrastruktur är för otydliga och överlappar, det går inte att söka för markarbete, krångliga men viktiga laddplatser blir inte av, utrustning kan inte hyras och aktörer som större fastighetsägare utesluts. Frågan är nu hur snabbt regeringen efter remisstidens utgång 7 februari kommer med de ändringsförslag som avses gälla fr o m 1 juli 2025

https://www.2030sekretariatet.se/wp-content/uploads/2025/01/Remiss-effektivt-framjande-av-icke-publik-laddinfrastruktur-KN2024_01420-Remissvar-fran-2030-sekretariatet.pdf

<https://www.naturvardsverket.se/49e807/globalassets/om-oss/slutredovisade-regeringsuppdrag/forslag-pa-forordningsandringar-som-mojliggor-ett-mer-effektivt-framjande-av-icke-publik-laddinfrastruktur.pdf>

Publik hemmaladdning

Power Circle skriver i en rapport om publik laddning i städer för boende som inte har tillgång till egen parkering. Rapporten kartlägger ansvar och roller, olika typfall och kostnader för publik laddning i stadsmiljö, samt visar på goda exempel och innovativa lösningar som kan förenkla och tillgängliggöra laddning

på ett mer effektivt sätt. <https://press.powercircle.org/posts/pressreleases/ny-rapport-publik-hemmaladdning-ger-el-till-a>

<https://powercircle.org/wp-content/uploads/2025/01/250131-Publik-hemmaladdning-ger-el-for-annu-fler.pdf>

2030-sekretariatets Nyhetsbrev

En rad matnyttig information

<https://app2.editnews.com/ec/public/read?issueid=586993&userid=94834215&readid=0CAF60BFC451&umailid=2569973131>

Kalender

6 februari Workshop hållbara godstransporter på väg

<https://www.2030sekretariatet.se/workshop-6-februari-interaktivt-kunskapsutbyte-for-hallbara-godstransporter-pa-vag/>

4 mars Sista dag söka-Innovationer för ett hållbart, digitaliserat och automatiserat transportsystem för människor och gods

<https://www.vinnova.se/e/strategiska-innovationsprogrammet-drive-sweden/strategiska-innovationsprogrammet-drive-2024-03618/>

28 mars Medlemsmöte och årsstämma i BiodrivMitt, Gävle

<https://biodrivmitt.se/evenemang-post/medlemsmote-biodrivmitt-28-mars-i-gavle/>

<https://biodrivmitt.se/evenemang-post/biodrivmitts-foreningsstamma-28-mars-2025/>

3-4 april och 5-6 april Sveriges viktigaste mässa för fossilfria transporter på Stockholmsmässan <https://www.ecomexpo.se/>

16 april Dalating <https://www.regiondalarna.se/dalating/>